

Nauczyciel to...?

/mały przegląd
niekoniecznie
słusznych idei/

Waldemar Osterloff, *Nauczyciel domowy*

Przejęty swym powołaniem guwerner nie tylko uczy, ale przez naukę **rozwija umysł** wychowawca; nie tylko czuwa nad nim, by nie poniósł szkody na ciele, ale **uszlachetnia jego uczucia, kształci i umacnia wolę**, wpływem swym i przykładem urabia jego charakter

Janusz Korczak, *Internat*

Bądź sobą – szukaj własnej drogi. Poznaj siebie, zanim zechcesz dzieci poznać. Zдай sobie sprawę z tego, do czego sam jesteś zdolny, zanim dzieciom pocznieś wykreślać zakres ich praw i obowiązków. Ze wszystkich **sam jesteś dzieckiem**, które musisz poznać, wychować i wykształcić przede wszystkim

Helena Radlińska, *Stosunek wychowawcy do otoczenia społecznego. Szkice z pedagogiki społecznej*

Cechą najistotniejszą wychowania (różnicą wychowania od rządzenia) jest **pielegnowanie zadatków**, uzdolnień, wprowadzenie w dorobek ogólny, wdrażanie do sprawności

Sprawa traktowania ludności byłych polskich obszarów z rasowo-politycznego punktu widzenia (E. Wetzel, G. Hecht)

Ponieważ polski nauczyciel, a po części jeszcze bardziej polska nauczycielka są **wybitnymi krzewicielami polskiego szowinizmu**, z czym politycznie należy się bardzo liczyć, więc nie będzie ich można pozostawić w służbie szkolnej

Maria Grzegorzewska, *Listy do młodego nauczyciela*

Żeby praca Twoja była żywa, twórcza, celowa, dobra, musi wynikać przede wszystkim z **życzliwości dla człowieka**, musi być oparta na poszanowaniu człowieka i jego praw rozwojowych oraz na poznaniu i zrozumieniu warunków życia dziecka, warunków życia środowiska, które je wychowuje, musi być z tym środowiskiem ściśle związana

Zjazd Oświatowy (przemówienie ministra oświaty Władysława Bieńkowskiego)

W naszej strukturze nauczyciel jakże często siedł na końcu (...) poza wszystkimi sekretarzami gminnymi i powiatowymi, poza zastępcami sekretarzy, poza pomocnikami sekretarzy, siedł na końcu jak popychadło. Niech nauczyciel wyprostuje kark, przede wszystkim poczuje swoją **godność**

Henryk Samsonowicz, *O nowy model edukacji historycznej*

Chciałbym podkreślić, że nauczyciel ma prawo wyrażania na lekcjach osobistego poglądu na dzieje. Przecież każdy z nas tworzy własną historiozofię i metodologię (...). Nie może to być jednak historia antykwaryczna, ukierunkowana wyłącznie na przeszłość. Ważne są również **cele kształcące i użyteczne**, ale **wolne od prymitywnej indoktrynacji** i nadużywania kształcenia historycznego dla propagowania urzędowej ideologii oraz dla usprawiedliwiania działań politycznych

Olga Tokarczuk, Przemówienie podczas strajku nauczycieli

Nauczyciele są dla społeczeństw **trampoliną do lepszego jutra**. Kiedy są pełni pasji i energii, dostrzegają talenty w uczniach, będą ich wspierać i ciągnąć w górę, a wtedy może narodzić się siła, która pchnie świat do przodu

Ustanowienie Komisji Edukacji Narodowej i jej Ustawy (1783)

Dostrzegła [Rzeczypospolita], że ćwiczenie i edukacja młodzi jest jedynym dla państw ciągłego **uszcześliwienia** warunkiem

Zamyślając Komisja Edukacji Narodowej opatrzyć raz na zawsze szkołom Rzeczypospolitej osoby do instrukcji publicznej sposobne z pewnym jednych po drugich następowaniem, zakłada **stan nauczycielski**, który **stanem akademickim** nazywać będzie. Stanowi temu i przez powołanie a posługi jego, i przez wybór a doświadczenie osób, i przez pożytki, które z nich Ojczyzna odbierać ma, wszelką **część, wysokie poważanie** i okazanie wdzięczności Komisja zaręcza

Maria Ramułtowa, *Próby polskiej szkoły nowego typu*

Dla mnie, jak to zawsze twierdzą, wychowawca, nauczyciel, to tak, jak **artysta, malarz, rzeźbiarz czy architekt** – musi ciągle myśleć i pamiętać o całości swego dzieła (...) Gdy marzy o wybudowaniu niebotycznej wieży, musi założyć odpowiednie fundamenta, pamiętać o grubości ścian, bo mu ta wieża runie

Uzasadnienie projektu Ustawy o ustroju szkolnictwa

Każdy nauczyciel bez względu na to, w jakiej szkole pracuje, musi być **wychowawcą**, kształtującym duszę młodego pokolenia, przyszłych obywateli Państwa. Sam więc musi być w pełni rozwiniętą osobowością o wielostronnej kulturze, posiadać wystarczający zasób wiedzy i sprawności z dziedzin, obejmujących określone przedmioty lub przedmiot nauki szkolnej, musi wiedzieć dobrze, jak ma uczyć i wychowywać, umieć wnikać w duszę swoich wychowanków i współżyć ze środowiskiem, w którym pracuje, musi mieć wykształcenie i wyrobienie społeczno-obywatelskie, niezbędne do właściwej akcji wychowawczej i skutecznego oddziaływania na otoczenie, musi wreszcie być uzdatniony do **stałego i ciągłego rozwoju, samokształcenia i doskonalenia się**

Manifest do nauczycielstwa

(Jan Smoleń, okręgowy kierownik Oświaty i Kultury w Krakowie)

Wychowawcy! Społeczeństwo patrzy na was i osądzi was sprawiedliwie, ale będzie nieublagane wobec tych, co stchórzą i zatracą godność wychowawcy. Wychowawca musi być **slupem płomiennym, który drogę wskazuje**. Dla wielkich rzeczy nie ma za wielkich ofiar. Zespoleni w koleżeństwie, zjednoczeni wspólnym umiłowaniem, staniemy się **ośrodkiem odrodzenia narodu**

Tadeusz Różewicz, *Ocalony*

Szukam nauczyciela i mistrza / niech przywróci mi wzrok słuch i mowę / niech jeszcze raz nazwie rzeczy i pojęcia / niech oddzieli światło od ciemności

Przemówienie Bolesława Bieruta

Nauczyciel i wychowawca dzisiejszy musi być równocześnie **bojownikiem społecznym**, rewolucjonistą, walczącym o socjalizm, tj. nowy ustrój wolności. Nauczyciel i wychowawca nowego pokolenia musi być **szermierzem prawdy**, postępu i sprawiedliwości społecznej

1982, Karta Nauczyciela

Nauczyciel powinien kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny; poszanowaniu Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jako państwa socjalistycznego; w duchu **humanizmu, tolerancji, wolności sumienia, sprawiedliwości społecznej i szacunku dla pracy**; dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między narodami

Anna Radziwiłł, *Dobra szkoła. Szkoła w życiu – życie w szkole*

Nauczyciel to taki **fachowy rodzic**. Ma sprostać wyzwaniom współczesnej cywilizacji. Musi lubić przebywać z ludźmi – to niezbędny warunek. Musi umieć sobie radzić z własną władzą i wyższością. Nie wstydić się jej, ale równocześnie pamiętać, że przez tę władzę i wyższość ma służyć. Trzeba umieć panować nad swoim poczuciem wyższości, a także nie rozmyślać zanadto nad własną psychologią. Przydałoby się też **poczucie humoru**

Strajk Nauczycieli

Edukacja jest ważna! **Nauczyciele są ważni!**

...